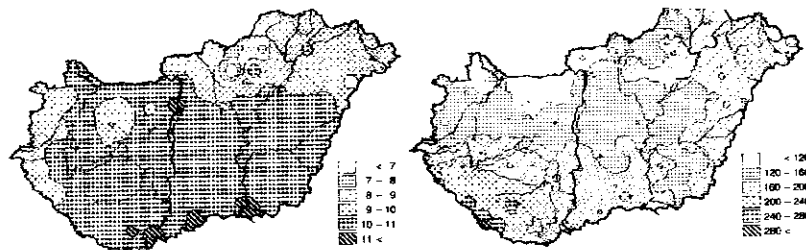

**- A DUNA ELTERELÉSÉNEK ERDŐKNÉL ÉSZLELHETŐ HATÁSA -
ERDŐKÁROK A SZIGETKÖZBEN****Kutatási részjelentés - 2004.**

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Környezetvédelmi Hivatala, továbbá „Palmito” Bolla Sándor egyéni vállalkozó közötti szerződés szerint;
I. ütem.

1./ A terepi kárfeleltetés s z e z o n á l i s (időarányos) része.

2003. meteorológiai ősze (IX.~XI.) pl.Győrött 115 mm-nyi csapadékösszeget hozott, (országos összevetésben az a különös helyzet alakult ki, hogy a Nagy-Duna mentén 50-80 km-es sávban esett a legkevesebb eső), a 115 mm az Alsó-szigetközi sokéves átlagnak a 9/10-e; a 3 hónapból a november volt a legcsapadékosabb. Ingadozásokkal, de e 3 hónap hűvösebb volt a sokévi átlagnál, ezért a kisebb elpárolgás miatt a lehullott nedvesség zöme a talajba került.

1. ábra: A: ős: középhőmérséklete °C-ben

2. ábra: A: ős: csapadék mm-ben

Csapadék és hőmérséklet szempontjából a december nem hozott rekordokat.

2004. eddigi 5 hónapjában megtörni látszik a sokéves aszály:
(a csapadékösszegek mm-ben)

hónap	Felső-Szigetköz		Alsó-Szigetköz	
	2003	2004	2003	2004
január	38	37	49	32
február	1	43	7	46
március	3	65	0	62
április	25	41	22	44
május	57	59	87	69
össz.	124	245	165	253

Továbbá: Győrött június első hetében további +67 mm eső hullott !

Még az is hozzáteendő, hogy május utolsó dekádjáig a középhőmérséklet jóval elmaradt a sokéves átlagtól, és a légtömegek is többnyire páradúsak voltak,

tehát lényegesen kevesebb volt a párolgás, mint a korábbi 3-4 év azonos időszakában: a lehullott csapadék zöme be tudott szivárogni.

A talajok későőszi~téli~tavaszi és nyáreleji összesített víz-bevétele az utóbbi éveket messze meghaladó volt !

A vegetáción kívüli idő néhány szokatlanul meleg hete ill. dekádja megtévesztette az október végétől betelepülést megkezdett rovarokat és főleg a rágcsálókat: előbújtak; de az újabb lehülések és a bőséges csapadék e szabadban maradt rovar- és kisméltős kártevőket apasztotta, ami kedvező a 2004-es ún. „egyéb” erdőkárok szempontjából.

A legtöbb távprognózis „medárdos”(= atlantikus jellegű, tehát a sokéves átlagnál hűvösebb-nedvesebb)nyarat prognosztizál. Ha valóban ez következik be, a fák fafajonként megfelelő életkorú (fiatalabb és középkorú) része regenerálni tudja az elmúlt években elszáradással elhalt gyökérzete bizonyos hányadát, ezáltal a kártevőkkel szembeni ellenálló képessége is megnövekszik.

Folyamatos megfigyeléseink szerint eddig a legnagyobb erdőkárt a különféle rovarok okozták és okozzák az ideji vegetáció-kezdet óta, a bő csapadék és a párásság néhány gomba-kártevőnek is kedvez.

A Nagy-Dunába az 1992. óta ránk kényszerített vízhozamoktól (vízkormányzási rendtől) három eltérés történt/történik mostanáig:

---Január közepétől a Duna vízgyűjtőjén esett jelentős csapadék az enyhe körülmények miatt zömmel elérte a vízbázisokat, azokon keresztül magát a folyót, és január 15.-én gyors árhullám futott végig a mi Nagy-Duna szakaszunkon, amely az előző napon mérthez képest Dévénynél +2 m, Nagybajcsnál (közel) +5 m vízszintemelkedést produkált. Ez pár napra kiűzte a növényevő nagyvad-állományt a Nagy-Duna hullámterének Közép-és Alsó-szigetközi részéről.

---A Mosoni-Dunaágba a mosonmagyaróvári és a győri fejlesztési terveket mérésekkel megalapozandó: április 19-27. között csak 8 m³/sec, míg ápr.28-május 7. között mintegy 40 m³/sec vízhozamot kormányoztak be, (az éves átlag 20 m³/sec szokott lenni); a kisvizet a csapadék ellensúlyozta, a bőséges víz pedig elsősorban a rágcsálókat apasztotta, ill. távol tartotta a vadat a friss erdősítések-től.

---Június 8.-tól fokozatosan töltik fel a Nagy-Duna főmedrét is (a cél a 800 m³/sec), a hullámtéri vízpótló rendszert is (itt pedig több, mint 200 m³/sec); a mai napig a Nagy-Duna hullámtér *terepi* felszínének egy részét előntötte a művi árasztás, de erdőkár szempontjából való értékelése majd csak a kísérlet befejezése után kezdődhet meg. A hullámtéri talajvizekre mindenképpen kedvező hatása várható, bár e vízhozamok fönntartási időtartama nagyon rövid lesz a kétoldalú megállapodás szerint.

A s z e z o n á l i s károkat - a szigetközi mintegy 3.500 erdőrészt téli és tavaszi, majd nyár eleji bejárásakor - tételesen rögzítettük, a korábbi gyakorlat szerint a „Szigetköz végösszesen”-ben a II. ütem végén fogjuk értékelni a naptári év egészén belül.

2./ Térinformatikai adatbázis

a/. A 2004.01.01.-től *aktuális* új erdészeti üzemtervi tag-és erdőrészt-beosztást beszereztük és *új digitális adatállományként* beillesztettük a monitoring *térinformatikai adatbázisába*. Természetesen a régi - a korábbi évekre hivatalos - adatállomány sem veszett el, sőt az bármikor és bármilyen (elemző, bemutató, tárgyalási, stb.) célra visszaállítható, „előhívható”. Az új üzemtervek szelvényeinek egy része nem csak a természet-és termelésföldrajzi értelemben vett Szigetközt tartalmazza, ezért itt le kellett válogatni községhatáronként a monitoring által érintett erdőrészteteket. Az aktuális adatállomány szerint 10.504 ha-nyi üzemtervezett terület van a monitoring területén belül, de ennek egy része vagy üres vágásterület, vagy az erdőgazdálkodás céljait közvetve szolgáló ún. erdei földrészt, ezeket tehát erdőkár szempontjából tárgyévben nem kell figyelembe venni.

b/. A térképi adatállományt kartografáltuk (a térképi elemek: feliratok, szimbólumok elhelyezésével együtt) ill. nyomtatásra előkészítettük.

c/. 14 db egyenként 100 MB méretű *.bmp képfájlt állítottunk elő a nyomtatási képekről.

A feldolgozás valamennyi lépése az évek óta bevált - a T. Megrendelő által elfogadott - DigiTerra Map térinformatikai rendszer szerint készült; jelentésünk melléklete *az adatállomány CD lemeze*.

Az erdőkár katalógus és grafikus adattár jelei a korábbi évek bevált gyakorlatát követik, (az adatok 2003.12.31.-ig szerepelnek, a 2004-es adatok majd csak a II. ütem során kerülnek rájuk);

középkorú és idősebb faállományokban:

--- **egészségügyi (elpusztulás!)** (=száradék-) **fakitermelés**

[**kár.m3/erdőrészlet**] :

egyértelműen az elterelés következménye; 3 nagyságrendi csoport volt elkülöníthető, az 50 m³ feletti között az egyedi felső határ 850 m³ volt; az egyre erősebb, téglavörösig sötétedő szín-ábrázolás is *a legkárosodottabb területekre* vonja a tekintetet;

fiatal erdősitésekben:

--- **minőségi kár** (=a növekedést csökkentő ill. a faanyag piaci értékét a jövőben rontó károsodás) [**kár.ha/erdőrészlet**] : azonos gondoltságú, mint a száradéknál; (mindenkor a jelmagyarázatból kell leolvasni értéküket, tónusukkal a kár súlyosságát ábrázolják);

-- mennyiségi kár (=elpusztulás !) [kár.ha/erdőrészlet] :

oszlopdiagram ábrázolja színével a naptári évet (=a kár keletkezésének évét), méretével a kár nagyságrendjét.

* * * * *

Az I. ütemnek megfelelő időarányos terepi munkákat ill. a számítógépes feldolgozást - közreműködőkkel - a szerződésben vállalt határidőre maradéktalanul elkészítettem.

Kérem a T. Megrendelőt, hogy a Szerződés 4.1. pontja értelmében az I. ütem teljesítését szíveskedjék elfogadni.

Győr, 2004. június 15.

(: Bolla Sándor :)
egyéni vállalkozó

>> PALMITO <<
Bolla Sándor egyéni vállalkozó
H-9028 Győr, Páva u. 49/B.
Adószám: 63354311-2-28
Számlaszám: 59300261-11004675